

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

December 2018

Inhoudsopgave

Stappenplan voor het handelen bij signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld

Route bij signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld

Toelichting bij stappen

Stap 1 : Signalen in kaart brengen

Stap 2 : Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig thuis

Stap 3 : Gesprek met cliënt/ betrokkene(n)

Stap 4 : Wegen van kindermishandeling of huiselijk geweld

Stap 5 : Neem twee beslissingen

Noot

Bij deze meldcode hoort een tweede deel:

Handleiding behorend bij meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze meldcode voor CBS Tabitha is gebaseerd op de basis-meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en sport, januari 2010 ontwikkeld in samenwerking met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland en GGD Hollands midden en met gebruikmaking van de uitwerking voor het basisonderwijs van JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding, 2010 en Protocol kindermishandeling Noord Holland, 2010.

Stappenplan voor het handelen bij signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Het bevoegd gezag van:

CBS Tabitha overwegende

- dat CBS Tabitha verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan leerlingen en hun ouders en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen en hun ouders die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers (en verdere betrokkenen) die werkzaam zijn bij CBS Tabitha op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en hun ouders attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat CBS Tabitha een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen de school werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat CBS Tabitha in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling en eer-gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eer-gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder medewerker in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die werkzaam is voor CBS Tabitha en die in dit verband aan leerlingen van de school zorg, begeleiding of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder leerling in deze code wordt verstaan: de leerlingen aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent.

Route bij signalen van kindermishandelingen huiselijk geweld.

Figuur 1: **Stappenplan verbeterde meldcode**

Toelichting bij stappen.

Iedere hulporganisatie en zelfstandige professional ontwikkelt een eigen meldcode. Daarin moeten in ieder geval de volgende 5 stappen staan:

Stap 1: Signalen in kaart brengen.

Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling).

Stap 3: Gesprek met de cliënt/ betrokkenen.

Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld/ kindermishandeling.

-Heb ik op basis van stap 1 t/m 3 een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling?

-Heb ik een vermoeden van acute of structurele onveiligheid?

Stap 5: Neem 2 beslissingen:

- Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid.

- Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?

Hulp verlenen is mogelijk als:

De professional in staat is om effectieve/passende hulp te bieden of te organiseren.

De betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp.

De hulp leidt tot duurzame veiligheid.

Indien hulp verlenen op basis van één van deze punten niet mogelijk is, is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk.

Stap 1: In kaart brengen van signalen.

De medewerker die signalen heeft, bespreekt dit met de aandachtsfunctionaris. Observaties en bevindingen worden genoteerd.

De signalen moeten zo feitelijk mogelijk beschreven worden (bijvoorbeeld: 'Stefan ziet wit, heeft wallen onder de ogen en strakke trekken in zijn gezicht' in plaats van: 'Stefan ziet er slecht uit'. Hier is de regel: trek niet te snel conclusies en ga niet interpreteren).

Eveneens wordt gekeken naar zowel de risico's als de factoren die juist beschermend zijn. Al voldoet een gezin aan meerdere risicofactoren, dan hoeft dat nog niet te betekenen dat er werkelijk sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld. De beschermende factoren kunnen het risico juist weer verkleinen. Daar moet je dus ook op letten.

Als hypothesen en veronderstellingen worden vastgelegd, moet dat nadrukkelijk worden vermeld.

Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Bronvermelding is noodzakelijk als er informatie van derden wordt vastgelegd. In deze fase wordt de leerling niet alleen tijdens lessituaties in de groep geobserveerd maar ook in andere

speel/leersituaties (komst op school 's ochtends, gym, pauze/buitenspel, het naar huis gaan overblijven, buitenschoolse opvang).

Bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt gebruik van een signaleringslijst (zie bijlage 1).

Resumé:

Registreer de volgende gegevens (gebruik hiervoor het 'Formulier intern overleg bij signalen kindermishandeling):

- Vermeld altijd datum, plaats, situatie en overige aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen je ziet, hoort of ruikt.
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een medewerker die hierin geschoold is.

Dit formulier wordt in het LVS Parnassys opgeslagen.

Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker, meld de signalen dan bij de directie en de vertrouwenscontactpersoon, conform de *Wet Preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs, artikel 4 Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdriven (meld- en aangifteplicht)*. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing

Ter verheldering:

Vermoeden van kindermishandeling / huiselijk geweld in de thuissituatie.	Klachten van ouders over school, vermoeden van zedendelict gepleegd in relatie tot school.
Leerkracht, interne begeleider, aandachtfunctionaris, schoolmaatschappelijke werk.	Vertrouwenscontactpersoon.

Procedure: volgens de meldcode.	Procedure: de contactpersoon handelt volgens de Klachtenregeling van de Stichting. Er is bij (vermoedens) van een zedendelict altijd meld- en aangifteplicht.
Taak: dit valt onder leerlingenzorg.	Taak: klager(s) met name de ouders informeren/begeleiden m.b.t. de stappen van de klachtenprocedure.
Extern: Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en/of Steunpunt Huiselijk Geweld. Bureau Altra, of Bureau Jeugdzorg.	Extern: Klachtencommissie. Politie/justitie.
Karakter: hulpverlening	Karakter: uitspraak, vonnis en maatregelen.

Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig thuis.

Nadat de leerkracht samen met de intern begeleider, aandachtsfunctionaris, en/of de directeur de signalen in kaart heeft gebracht wordt er gekeken of het wenselijk is om een consultatie bij het AMK aan te vragen. Dit wordt door de intern begeleider in nauw overleg met de directie opgepakt. Advies vragen bij AMK kan ook anoniem worden gedaan.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, wordt meteen advies gevraagd aan het Advies en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kan zo nodig in hetzelfde gesprek een melding worden gedaan zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet. In noodsituaties kan overigens ook contact gezocht worden met de Raad voor de Kinderbescherming of met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/of de politie raadplegen.

Stap 3: Gesprek met de ouder(s) en/of kind.

Belangrijk uitgangspunt:

Er kan alleen een gesprek met ouder(s) en/of kind worden gevoerd als de veiligheid van alle betrokkenen gewaarborgd lijkt te zijn.

Als het mogelijk is om met de ouders in gesprek te gaan is het wenselijk de ouders zoveel mogelijk te betrekken. De kans is groter dat de ouder daardoor meer gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/of hulp te aanvaarden. Door de ouders te informeren en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. De ouder zal expliciet worden uitgenodigd tot het geven van zijn/haar mening. Kind gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie kunnen ter sprake worden gebracht. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageren de ouders daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaren de ouders de opvoeding en zijn rol als ouder?

De directie bepaalt wie de signalen met de ouder(s) en/of kind gaat bespreken. In elk geval zijn er altijd 2 personen bij dit gesprek aanwezig. Het gesprek zal worden opgebouwd volgens onderstaande stappen:

1. het doel van het gesprek wordt gemeld;
2. er wordt vermeld dat er een schriftelijk verslag wordt gemaakt van het gesprek;
3. daarna worden de waarnemingen die zijn vastgelegd toegelicht;
4. betrokkenen worden uitgenodigd om een reactie te geven;
5. het gesprek wordt samengevat (is de boodschap aangekomen);
6. aangegeven wordt hoe het traject verder zal gaan verlopen;

Als de ouders de zorgen herkennen kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis. In deze fase kan bijvoorbeeld via ZAT(zorgadviesteam) ondersteuning worden ingezet (schoolmaatschappelijk werk/ Jeugdgezondheidsdienst).

Als de ouder tijdens het gesprek alle signalen ontkent en niet bereidheid toont om mee te werken om tot verbetering te komen zal dit signaal worden meegenomen in de weging (fase 4). Eveneens als de ouders een gesprek weigeren zal dit signaal worden meegenomen in de weging (stap 4).

Stap 4: Weeg de aard, ernst van en risico op kindermishandeling of huiselijk geweld.

Signalen, adviezen en gesprek(ken) leveren informatie op. In deze fase zal moeten worden ingeschat hoe ernstig de situatie lijkt te zijn. Hiervoor gebruiken we zoveel mogelijk een risicotaxatie-instrument (opgenomen in de handleiding). Ook hier dient de situatie zo objectief mogelijk beschreven te worden.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten.

Als op basis van alle informatie (stap 4) de verwachting is dat de leerling en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan worden beschermd dan kunnen de volgende stappen worden gezet.

- bepaald wordt welke hulp gewenst is voor kind, ouders en school.
- vastgelegd wordt wie welke hulp gaat inschakelen en worden vervolgesprekken met de ouders gepland.
- de effecten van deze hulp worden nauwlettend gevolgd door leerkracht, intern begeleider, directie.
- procesevaluatie vindt ook plaats in ZAT bespreking.

Mocht worden vastgesteld dat de effecten van hulpverlening tot onvoldoende verbetering leidt en de zorgen m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling nog steeds aanwezig zijn zal school alsnog overgaan tot een melding.

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder(s) en /of kind.

Als op basis van alle informatie (stap 4) er twijfels blijven of de verwachting is dat de leerling en zijn gezin onvoldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan worden beschermd dan kunnen de volgende stappen worden gezet.

- school meldt(directie in samenspraak met de intern begeleider) het vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.
- school sluit zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geeft duidelijk aan indien de informatie die gemeld wordt (ook) van anderen afkomstig.
- er zal overleg worden gevoerd hoe de school na de melding bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kan bijdragen om het welzijn van de leerling zoveel als mogelijk te behartigen.

Wenselijk is de melding vooraf met de ouder(s) en/of het kind te bespreken.

1. Uitgelegd wordt waarom school van plan is om een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Uitgelegd wordt wat instanties zoals het Advies en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld of Bureau Jeugdzorg kunnen doen voor het kind en het gezin.
3. De leerling en/of ouders wordt uitdrukkelijk om een reactie gevraagd.
4. In geval van bezwaren van de leerling en/of ouders, wordt besproken op welke wijze tegemoet gekomen kan worden aan deze bezwaren.
5. Als school van mening is dat tegemoetkoming aan de geuite bezwaren niet mogelijk of wenselijk is zal dit kenbaar worden gemaakt. Hierbij weegt school de bezwaren dan af tegen de noodzaak (aard en ernst) om de leerling en/of gezinsleden te beschermen tegen de kindermishandeling of het geweld.
6. Het gesprek wordt afgerond met een korte samenvatting van wat er is besproken.
7. Afspraken worden schriftelijk vastgelegd. De ouder(s) krijgen een afschrift.

Het doen van een melding zonder dat dit wordt besproken met de ouder(s) en/of kind, is alleen mogelijk als school van mening is dat:

- de veiligheid van één van de betrokkenen in het geding is.
- als school goede redenen heeft om te veronderstellen dat de ouders het contact met school abrupt zullen verbreken en de leerling de school zal verlaten.

Bijlage 1: Formulier intern overleg bij signalen kindermishandeling.

Beschrijf de gegevens zo zorgvuldig en objectief mogelijk. Kinderen vanaf 12 jaar en ouders van kinderen tot 16 jaar hebben recht op inzage en correctie van gegevens.

Naam kind: _____

Geboortedatum: _____

Burgerservicenummer: _____

Deelnemers overleg: _____

A. Analyse van de situatie

Wat zijn de concrete signalen (van kind, ouder(s), omgeving) en wie signaleert dit?

Sinds wanneer worden de signalen opgemerkt? Door wie?

Waardoor is de zorg over deze situatie of het vermoeden van kindermishandeling ontstaan? Bij wie?

Delen anderen deze zorg of dit vermoeden? Zo ja, wie en waardoor?

Zijn er ook signalen van broers of zussen/ Bij wie?

Welke vragen moeten beantwoord worden?

Hoe vaak en wanneer komen de signalen voor? Nemen de signalen toe in intensiteit of aantal?

B. Eerdere acties

Welke acties zijn al ondernomen? Door wie?

Wat is er al met de ouder(s)/het kind besproken? Door wie?

C Actieplan

Welke acties zijn er nodig? Beschrijf ook hoe, wanneer, door wie en met welk doel de acties worden ingezet.

D Terugkoppeling

Hoe, door wie, aan wie en wanneer worden bevindingen teruggekoppeld en vastgelegd?

C. Resultaten en acties

Beschrijf per actie of deze uitgevoerd is, hoe het gegaan is en wat de uitkomsten zijn. Volg het stappenplan.

D. Verdere beschrijving gevolgde stappen.

Dit formulier is ingevuld door (naam en functie): _____

Datum